

Podsumowanie działań na rzecz jakości kształcenia rok akademicki 2015/2016

Wypełniając zadania określone w & 6 punkt 4 Uchwały nr 115/2011 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży z dnia 15 grudnia 2011 roku Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia w roku akademickim 2015/2016 podejmowała następujące problemy:

1. Opiniowanie (wspólnie z Senacką Komisją ds. Dydaktyki) zmian w regulaminie studiów
2. Współtworzenie *procedury składania, archiwizowania oraz kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży* związanej z wprowadzeniem w Uczelni systemów OSA i APD.
3. Prace nad projektem kwestionariusza ankiety do badania opinii pracodawców o kompetencjach absolwentów PWSiP (praca nad ostatecznym kształtem tego narzędzia jest kontynuowana)
4. Opracowanie wystandaryzowanej formy zbierania informacji o współpracy Instytutu z otoczeniem (umieszczenie materiałów na stronie internetowej).
5. Wyzwania związane z osiągnięciem i weryfikacją efektów kształcenia studentów wyjeżdżających na studia za granicę w ramach programu Erasmus.

Ponadto przedmiotem dyskusji podejmowanych w trakcie posiedzeń Rady był system oceniania nauczycieli akademickich ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi oceniania.

I. Działania na rzecz jakości kształcenia realizowane przez Instytutowe Komisje ds. Jakości Kształcenia

Nazwa Instytutu   **Instytut Prawa i Administracji**

Nazwa kierunku studiów   **Administracja (I i II stopnia)**

Działania na rzecz oceny i podniesienia jakości procesu dydaktycznego

Liczba

przeprowadzonych 10

hospitacji

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

W roku akademickim 2015/2016 Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku Administracja kontynuowała działania na rzecz utrzymania i podniesienia jakości kształcenia. Kontynuacja prac nad rozwojem kierunku Administracja przyniosła możliwość uruchomienia w roku sprawozdawczym studiów II stopnia na kierunku Administracja. W związku z powyższym działania Komisji skupiły się z jednej strony na dalszym podnoszeniu jakości kształcenia na kierunku Administracja I stopnia, zaś z drugiej – na kontrolowaniu jakości kształcenia na kierunku Administracja II stopnia. Wymiernym efektem prac Komisji było przedstawienie do zatwierdzenia Senatowi PWSiP zmodyfikowanych planów studiów, które wchodzi w życie w dniu 1 października 2016 r. Nowelizacja zmierza do usunięcia dostrzeżonych niedoskonałości w procesie kształcenia na studiach I stopnia i stworzenia

bogatszej oferty programowej na studiach II stopnia przez wprowadzenie dodatkowej specjalności: Administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Hospitacje przeprowadzone w roku akad. 2015/2016 potwierdziły prawidłowy sposób prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem stopnia i praktycznego profilu kierunku studiów. Zajęcia były prowadzone zgodnie z treściami programowymi zamieszczonymi w sylabusie, który jest przygotowywany przez każdego koordynatora przedmiotu. Zajęcia są co do zasady prowadzone punktualnie i zgodnie z rozkładem, co – oprócz hospitacji – potwierdzają doraźnie prowadzone kontrole. Nierozwiązywalnym nadal problemem jest dokonywane w ostatniej chwili zmian w rozkładzie zajęć. Wynika to na ogół z okoliczności, które są nie do przewidzenia, np. zgłoszenia przez wykładowcę braku możliwości terminowego przeprowadzenia lub rozpoczęcia zajęć, zwłaszcza z powodu niedogodności komunikacyjnych – duża część nauczycieli akademickich dojeżdża do Łomży z odległych miejscowości. Niezależnie od tego rodzaju okoliczności prowadzone są nadal działania na rzecz ograniczenia zmian w zaplanowanych na początku semestru rozkładach zajęć.

Wykładowcy częściej niż poprzednio zwracają uwagę na problemy natury technicznej związane z prowadzeniem zajęć. Cały czas nierozwiązywalnym problemem jest kwestia terminowego poboru kluczy do sali dydaktycznej. Nieterminowość wynika zwykle – jak wynika z analiz przeprowadzonych przez Komisję – z długotrwałego procesu wydawania kluczy na portierni. Spowodowane jest to wielorakimi okolicznościami, ale do najczęstszych powodów należy nieterminowe zwrócenie kluczy przez osobę prowadzącą uprzednio zajęcia lub zmiana sali dokonana w ostatniej chwili w rozkładzie zajęć. Komisja wskazywała w poprzednich raportach na proste jej zdaniem możliwości rozwiązania tego problemu, ale nie doczekały się one realizacji. Przypomnieć jedynie wypada o możliwości zorganizowania dodatkowego kompletu kluczy na portierni lub zaplanowanie w rozkładzie zajęć sali dla jednego wykładowcy, o ile nie stoją temu na przeszkodzie inne ważne względy.

W celu ciągłego podnoszenia jakości kształcenia nauczyciele akademicy są na bieżąco motywowani do podejmowania działań na rzecz prawidłowej realizacji treści kształcenia i weryfikacji efektów kształcenia. Służą temu m.in. doraźne kontrole efektów kształcenia po zakończeniu każdego semestru. W razie wątpliwości podejmowane są rozmowy mające na celu wyjaśnienie konkretnych problemów.

Studenci wykazują duży stopień świadomości w przedmiocie specyfiki studiów o profilu praktycznym. Orientują się w istocie sylabusów, ich treści, zakładanych efektów kształcenia i możliwości ich weryfikacji.

Dużym obciążeniem dla wykładowcy jest obowiązek sporządzenia sylabusów do prowadzonych przedmiotów. Obok treści niewątpliwie pożytecznych (jak treści kształcenia, czy literatura przedmiotu) muszą one zawierać elementy wynikające z przepisów obowiązującego prawa (jak np. wskaźniki ilościowe). Obowiązek sporządzania tej dokumentacji w opinii większości wykładowców jest całkowicie bezsensowny i zbędny z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Rozmowy prowadzone ze studentami pozwalają na wysunięcie wniosku, że duża część sylabusu jest dla nich równie

sylabusy do poszczególnych przedmiotów, przygotowywane w większości przez te same osoby na kolejny rok akademicki. Dzięki temu możliwe jest stałe monitorowanie i ulepszanie realizacji efektów kształcenia.

Nieustającym problemem jest jakość prac licencjackich, mimo że misję prowadzenia seminariów powierza się osobom doświadczonym i obeznanym w specyfice tej opieki promotorskiej: samodzielnym pracownikom naukowym oraz osobom posiadającym duże doświadczenie praktyczne. Kwestia jakości prac licencjackich była sygnalizowana w raporcie PKA (2014 r.). Przegląd prac licencjackich wskazuje na niewątpliwą poprawę w tym względzie, zwłaszcza jeżeli chodzi o uwzględnienie praktycznego profilu studiów. Jakość prac licencjackich była w przeszłości i nadal będzie przedmiotem wnikliwego zainteresowania Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Po zakończeniu zajęć każdy z wykładowców obowiązany jest przekazać do instytutowego archiwum zgromadzone efekty kształcenia, określając jednocześnie, jakie efekty były przewidziane dla przedmiotu i w jaki sposób zostały one osiągnięte. Dzięki tak zgromadzonemu materiałowi może on być wykorzystany w każdej chwili przez odpowiednie instytucje, zwłaszcza Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz władze uczelni przy ocenie pracownika.

IKJK dokonała kontroli sylabusów z uwzględnieniem realizacji kierunkowych efektów kształcenia, spójności realizowanych celów i treści zgodnie z efektami kształcenia. Przeprowadzono analizę sylabusów pod kątem: prawidłowości zakresu tematycznego realizowanych przedmiotów; zgodności efektów kształcenia z matrycą (podjęto działania mające na celu lepsze doprecyzowanie przedmiotowych efektów kształcenia do efektów kierunkowych); sposobów weryfikacji efektów (podjęto działania mające na celu doprecyzowanie i wypracowanie jak najbardziej optymalnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia); zgodności przedmiotowych punktów ECTS z nakładem pracy studentów (stwierdzono w niektórych przypadkach niedostosowanie nakładów pracy studenta do punktów ECTS). Wskazane problemy nie są nowe, w związku z czym zgłaszane uwagi mają na celu poprawę sposobu prowadzenia odpowiedniej dokumentacji.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

W celu osiągnięcia optymalnego poziomu realizacji efektów kształcenia kontynuowana będzie praktyka organizowania spotkań z pracownikami, poświęconych w pierwszej kolejności doskonaleniu metod osiągnięcia efektów kształcenia. Komisja nadal będzie zwracać pilną uwagę na konieczność dostosowania metod i form kształcenia do zakładanych efektów kształcenia w obszarze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Komisja będzie nadal dokonywała analizy stopnia osiągnięcia zakładanych przedmiotowych efektów kształcenia przedstawionych przez wykładowców. Stanowi ona podstawę do oceny kierunkowych efektów kształcenia oraz ich ulepszenia. W wyniku dokonanej analizy Komisja będzie podejmować weryfikację efektów przedmiotowych, w perspektywie jak najdoskonalszego osiągnięcia efektów kierunkowych.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

W dniu 8 lipca 2016 r. Senat PWSliP podjął uchwałę o utworzeniu Instytutu Prawa i Administracji. Decyzja była skutkiem rozwoju kierunku Administracja (pozyskanie uprawnienia do prowadzenia studiów magisterskich) oraz wizją rozwoju uczelni w kierunku jej podniesienia na poziom akademii. W tym celu nowy Instytut podjął pracę nad przygotowaniem wniosku o pozyskanie uprawnienia do prowadzenia jednolitych studiów magisterskich na kierunku Prawo. Wskazany kierunek rozwoju PWSliP stawia zupełnie nowe wyzwania przez IKJK związane z czuwaniem nad prawidłowym procesem kształcenia.

Nazwa Instytutu   **Instytut Przedsiębiorczości**
Nazwa kierunku studiów   **Zarządzanie**

Liczba

przeprowadzonych 6
hospitacji

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

Przeprowadzone hospitacje wykazały, że zajęcia prowadzone są na wysokim poziomie merytorycznym. Treści przekazywane były w sposób komunikatywny i interesujący. Na wykładach i ćwiczeniach realizowany był program zgodny z sylabusem. Wszyscy hospitolowani pracownicy otrzymali wysokie noty.

W celu podniesienia jakości podjęte będą działania mające na celu:

- wypracowanie innowacyjnych form aktywizacji studentów w trakcie szczególnie wykładów;
- zwiększenie frekwencji na wykładach poprzez podjęcie działań na rzecz upowszechniania informacji wśród studentów i pracowników na temat obowiązujących reguł i zasad oraz kultury studiowania wynikających z regulaminu studiów (z-ca dyrektora, opiekunowie roku, samorząd studencki);
- dookreślenia zakresu obowiązków opiekuna roku i uaktywnienie jego działań związanych z ułatwianiem studentom określonego roku orientacji w wymaganiach związanych z tokiem i organizacją studiów, itp..

1.

Wyniki ocen   **liczba wystawionych ocen: 181**
wyrażonych przez   **średnia ocen dla nauczycieli na kierunku: 4,71**
studentów w
ankiecie
ewaluacyjnej

Wnioski wynikające z ocen studentów; planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

Studenci wysoko ocenili pracę pracowników z kierunku zarządzanie. Oceny kształtowały się od 3,18 do 5,0. Z pracownikami, którzy otrzymali oceny poniżej 4,0 (takich ocen było 13)

przeprowadzone były rozmowy mające na celu wyjaśnienie sytuacji i znalezienie konsensusu. Na zebraniach Instytutu zostaną wypracowane działania pozwalające na jeszcze lepszą jakość prowadzonych zajęć a w tym kontekście na lepszy odbiór studentów.

Przeprowadzone zostaną spotkania ze studentami szczególnie roku I podkreślające znaczenie ich ankiet i rzetelności ich wypełniania w doskonaleniu systemu jakości.

Podjęmowane będą nadal działania aktywizujące studentów do wypełniania ankiet zarówno w zakresie ich ilości, jak i jakości.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Założone efekty kształcenia są realizowane w ramach przedmiotów prowadzonych w różnych formach. W celu doskonalenia metod sprawdzania osiągniętych efektów oraz stopnia ich osiągnięcia podjęto szereg działań:

1. W odniesieniu do prac dyplomowych opracowano procedury dyplomowania:
  - procedurę tworzenia repozytorium prac dyplomowych oraz zasady określające sposób przygotowywania, termin przekazywania przez promotorów wykazu tytułów prac, procedurę ewentualnej zmiany zgłoszonego tytułu pracy;
  - opracowano procedurę powoływania recenzentów egzaminu dyplomowego
  - dopracowano zamieszczony na stronach internetowych Instytutu pakiet informacyjny dla studentów zawierający wszelkie informacje dotyczące warunków złożenia pracy dyplomowej i procedury przystąpienia do egzaminu dyplomowego.
2. W odniesieniu do efektów realizowanych w ramach poszczególnych przedmiotów :
  - sukcesywnie sprawdzanie w jakim zakresie założone efekty są weryfikowane i czy przyjęte formy są odpowiednie,
  - zasięganie opinii studentów odnośnie możliwości założonych w przedmiocie efektów,
  - korygowanie przez pracowników założonych efektów przedmiotowych.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Efekty kształcenia poddawane są sukcesywnej weryfikacji przez samych pracowników. Po zakończeniu semestru pracownicy są zobligowani do przeanalizowania określonych w sylabusie efektów kształcenia oraz możliwości praktycznej realizacji założonych form weryfikacji. Wszelkie zmiany są zapisywane na specjalnie do tego przygotowanej karcie. Dodatkowo Instytutowa Komisja będzie weryfikować w jakim zakresie określone w sylabusie efekty kształcenia znajdują w swoje przełożenie w dokumentacji wskazanej do weryfikacji efektów kształcenia.

Instytutowa Komisja w celu weryfikacji efektów kształcenia przyjętych na kierunku analizie poddaje ankiety skierowane do absolwentów, jako sugestie i uwagi pracodawców.

Analizie poddawane są tematy prac dyplomowych aby były z zgodne z kierunkiem i specjalnością oraz aby w jak największym zakresie realizowały aspekt praktyczny.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia realizowała założone działania mające na celu zapewnienie systemu jakości. W celu doskonalenia jakości działania będą koncentrowały się na:

- analizie i w miarę potrzeby modyfikowania programów studiów z uwzględnieniem specyfiki realizowanych modułów specjalnościowych w celu dostosowywania się do zmieniających się potrzeb otoczenia i rynku pracy;
- doskonaleniu treści realizowanych w ramach przedmiotów i dopracowywanie efektów przedmiotowych i sposobów ich weryfikacji, aby w jak najbardziej optymalny sposób były realizowane założone efekty kierunkowe w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- przestrzegania i realizowania procedur mających na celu zapewnienie systemu jakości we wszystkich obszarach;
- kontynuowaniu szkoleń dla pracowników w zakresie tworzenia sylabusów, w których akcentuje się dostosowanie metod i form kształcenia do zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych;
- działaniach mających na celu zwiększenie ilości praktyków w prowadzeniu zajęć na kierunku zarządzanie;
- kontynuowaniu i rozszerzeniu różnych i systematycznych formy współpracy ze środowiskiem lokalnym w celu wymiany doświadczeń i zwiększenia możliwości realizacji praktyk studenckich;
- aktywizowanie studentów do prac w kołach naukowych;
- weryfikacji prac dyplomowych - powtórna ocena ok. 10 % prac obronionych na kierunku pod kątem prawidłowości formalno-merytorycznej i poprawności recenzji oraz dostosowania tematów prac dyplomowych do potrzeb praktyki;
- zorganizowaniu konkursu na najlepszą pracę dyplomową w Instytucie Przedsiębiorczości, która powstała w oparciu o współpracę z praktyką;
- analizie ocen uzyskiwanych przez studentów z poszczególnych przedmiotów i analizie przyczyn uzyskiwania wyników znacząco odbiegających od ocen średnich i w takich przypadkach podejmowaniu działań: hospitacje, rozmowy, podejmowanie działań naprawczych;
- wzrost świadomości studentów odnośnie ich roli w systemie jakości kształcenia, znaczenia punktów ECTS oraz sposobów ich weryfikacji;
- dopracowaniu nakładu pracy studenta określonego w sylabusach w oparciu o konsultacje ze studentami.

Nazwa Instytutu   **Instytut Technologii Żywności i Gastronomii**

Nazwa kierunku studiów   **Technologia Żywności i Żywnienie Człowieka**

Liczba

przeprowadzonych 4
hospitacji

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

1. Wyniki z hospitacji zajęć w roku akademickim 2015/2016 były następujące:

2. należy zweryfikować i uaktualnić treści programowe niektórych przedmiotów, zarówno wykładów jak i ćwiczeń, uzupełniając je o informacje praktyczne potrzebne w przyszłej pracy zawodowej;
3. należy wprowadzić zmiany w programie nauczania, zamieniając przedmioty, których treści programowe pokrywają się z programem nauczania w szkole niższego stopnia o profilu gastronomicznym (np. ciastkarstwo, obsługa konsumenta, napoje w gastronomii, itp.) przedmiotami zawierającymi treści programowe dostosowane do poziomu akademickiego;
4. należy zwiększyć liczbę godzin niektórych przedmiotów, np. żywienia człowieka i podstawy dietetyki; przedmioty te są wiodące na kierunku technologia żywności i żywienia człowieka i powinny być prowadzone w pełnym, a nie minimalnym zakresie godzinowym;
5. należy zmodyfikować program nauczania chemii – zwiększając liczbę godzin zajęć po to, aby wspomóc studentów posiadających braki programowe ze szkół niższego stopnia;
6. należy uzupełnić program nauczania o brakujące przedmioty z zakresu nauki o żywności i bezpieczeństwa żywności, np. towaroznawstwo i toksykologia.
7. powinno się zweryfikować efekty kształcenia, dodając efekty dotyczące nauki o żywieniu człowieka.

Wnioski do pracy IKJK w kolejnym roku akademickim:

W roku akademickim 2016/2017 należy:

wprowadzić zmiany do programu nauczania wspomniane powyżej,
zweryfikować treści programowe przedmiotów aktualnie prowadzonych,
zweryfikować i udoskonalić instrukcje do ćwiczeń tak, aby lepiej wykorzystywać
aparaturę badawczą będącą na wyposażeniu Instytutu.\

Wyniki ocen wyrażonych przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej	Ocena ogólna z semestru zimowego $4,63 \pm 0,46$ (policzono średnią i odchylenie standardowe ze wszystkich ocen studenckich za wszystkie przedmioty). Ocena ogólna z semestru letniego $4,50 \pm 0,50$. Niestety ocen tych nie można uznać za oddające rzeczywistość, ponieważ wiele ankiet było wypełnionych przez 1 lub 2 osoby.
---	--

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Stopień osiągania efektów kształcenia można uznać za zadowalający. Należy jednak wspomnieć, że aktualnie obowiązujące efekty kształcenia powinny się uzupełnić o związane tematycznie z żywieniem człowieka. Obecnie takich efektów kształcenia jest zbyt mało. Efekty kształcenia mogłyby być lepiej osiągane, gdyby włączać w obecnie prowadzony proces dydaktyczny więcej ćwiczeń z wykorzystaniem nowoczesnej aparatury badawczej. Podniosłoby to umiejętności studentów oraz ich kompetencje społeczne. Aktualnie stopień wykorzystania aparatury pomiarowej na ćwiczeniach jest niższy, niż wynikałoby to z możliwości aparaturowych Instytutu.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

- obserwacja studentów na ćwiczeniach - ocena ich umiejętności obsługi aparatury badawczej, omawiania wyników przeprowadzanych doświadczeń w ramach zajęć i umiejętności formułowania wniosków,
- dyskusja ze studentami,
- analiza wybranych prac dyplomowych pod względem treści, układu oraz sposobu planowania przeprowadzania części doświadczalnej.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

W roku akademickim 2016/2017 planuje się rozpocząć prace nad modyfikacjami treści programowych realizowanych na ćwiczeniach tak, aby Studenci mieli szansę korzystać z aparatury badawczej, przeprowadzać własne doświadczenia technologiczne i inżynierskie, opracowywać wyniki i nauczyć się formułować wnioski. Zamierza się w ten sposób podnieść stopień osiągnięcia efektów kształcenia.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

1. Zweryfikowano i zmieniono tematy prac inżynierskich, które były zaproponowane Studentom do realizacji w roku akademickim 2013/2014 na rok 2014/2015. Powodem weryfikacji były zmiany kadrowe w Instytucie – kilku pracownikom zakończyła się umowa o pracę, dwie osoby rozpoczęły pracę z nowym rokiem akademickim; nastąpiła więc naturalna zmiana promotorów.
2. *Decyzją Komisji ds. Jakości Kształcenia w Instytucie Technologii Żywności i Gastronomii PWSliP w Łomży pismem z dnia 23.01.2015 r. sformułowano wspólne stanowisko dotyczące uczęszczania / nieuczęszczania studentów na zajęcia dydaktyczne (ćwiczenia i laboratoria). Komisja zadecydowała, że „Biorąc (...) pod uwagę zdarzenia losowe oraz krótkotrwałe stany chorobowe Studentów, dopuszcza się maksymalnie 20 % nieobecności Studentów na ćwiczeniach lub laboratoriach.” I dalej: „Jeżeli Student ma szczególnie ważne powody, które zadecydowały o tym, że nie mógł uczestniczyć w realizacji przedmiotu, może skorzystać z różnych pomocy prawnych w postaci: indywidualnego planu i organizacji studiów oraz porady dla osób niepełnosprawnych. Tryb postępowania w tym zakresie określa Regulamin Studiów PWSliP.”*

Nazwa Instytutu   **Instytut Społeczno-Humanistyczny**
 Nazwa kierunku studiów   **Filologia Angielska z Technologią informacyjną**

Liczba   16
przeprowadzonych   100% założonego planu hospitacji na rok akademicki 2015/2016
hospitacji

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

1. Pracownicy podlegający hospitacji otrzymali średnią ocenę 4, 86. Biorąc pod uwagę aspekty oceniania zajęć, dostrzegana jest zgodność realizacji zajęć z programem przedmiotu. Zajęcia

są organizowane i prowadzone z wykorzystywaniem różnorodnych metod form i pomocy dydaktycznych; tematy są prezentowane klarownie. Większość lektorów umiejętnie przekazuje wiedzę, co potwierdzają oceny z hospitacji. Studenci wykazywali duże zainteresowanie przedmiotem oraz aktywność podczas prowadzenia zajęć.

2. Odbyło się dziewięć spotkań kierunkowej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia. Spotkania te posłużyły uporządkowaniu dokumentacji Kierunku, wymianie doświadczeń i spostrzeżeń, mających na celu ciągle podnoszenie jakości kształcenia.

W bieżącym roku akademickim została przygotowana dokumentacja na uruchomienie specjalizacji tłumaczeniowej w ramach dotychczas funkcjonującej specjalności Filologia angielska z Technologią Informacyjną, łącznie z regulamin praktyk zawodowych dla tej że specjalizacji oraz przygotowane modelowe efekty kształcenia wraz z dokumentacją dla praktyk pilotażowych.

Wyniki ocen

wyrażonych przez liczbę wystawionych ocen: 333

studentów w

ankiecie

średnia ocen dla nauczycieli na kierunku: 4,83

ewaluacyjnej

Wnioski wynikające z ocen studentów;

planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

Zeszłoroczna tendencja w ocenianiu wykładowców utrzymała się. Większość wykładowców została oceniona przez studentów dobrze lub bardzo dobrze pod kątem pytań zawartych w ankiecie. W porównaniu do ubiegłego roku średnia ocen dydaktyków jest trochę wyższa.

Niektórzy wykładowcy wprowadzili zmiany w sylabusach, które wymagają od studentów większej samodzielności oraz większego nakładu pracy w przygotowaniu się do zajęć.

Ilość wystawionych ocen przekonuje do ich wiarygodności.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Założone efekty kształcenia na kierunku zostały osiągnięte.

Planowane jest systematyczne ocenianie oraz hospitowanie zajęć dydaktycznych.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Po dokonaniu weryfikacji własnych efektów, większa liczba pracowników stwierdziła potrzebę weryfikowania treści programowych z ewentualnym wprowadzeniem zmian do sylabusów prowadzonych przedmiotów w kolejnym cyklu kształcenia.

Analiza wybranych prac dyplomowych wskazuje na niezbędną zwrócenia większej uwagi promotorów prac na jakość ich przygotowania, co wiąże się z większym naciskiem na pracę samodzielną studentów ze źródłami, literaturą metodologiczną oraz bazami zasobów bibliotecznych.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski jakościowe na przyszły rok akademicki

Pracownicy Filologii angielskiej z Technologią Informacyjną są świadomi obowiązku realizowania założonych efektów kształcenia oraz prowadzenia zajęć zgodnie z treściami programowymi, zawartymi w sylabusach. Należy zwrócić większą uwagę na uświadamianie

studentom, że realizacja efektów kształcenia wymaga również ich większej aktywności i zaangażowania w proces dydaktyczny. Nie mniej jednak, rolą wykładowców jest wspieranie aktywności studentów.

Instytutowa Komisja do spraw jakości kształcenia pracuje systematycznie oraz właściwie pełni swoją funkcję, co też zostało zauważone przez ekspertów PKA wizytujących Kierunek w roku akademickim 2015/2016.

Nazwa Instytutu **Instytut Społeczno-Humanistyczny**

Nazwa kierunku studiów **Praca Socjalna**

Działania na rzecz oceny i podniesienia jakości procesu dydaktycznego

Liczba

przeprowadzonych 5

hospitacji

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

Harmonogram przeprowadzonych w bieżącym roku akademickim hospitacji zajęć dydaktycznych wynikał głównie z analizy ocen zajęć dydaktycznych dokonanych przez studentów w roku akademickim 2014/2015 oraz uwzględniał krótki staż dydaktyczny wykładowców zatrudnionych w PWSiP w Łomży. Na podstawie tych kryteriów Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia wytypowała propozycje osób i zajęć, które podane zostały procesowi hospitacji. W związku z przyjętymi założeniami, w roku akademickim 2015/2016 hospitacje ukierunkowane były głównie na ocenę pracy nauczycieli akademickich pod kątem ich przygotowania do zajęć, sposobu przekazywania wiedzy, sposobów oceniania studentów i relacji wykładowca – studenci. Uzyskane wnioski wskazały na:

Życzliwy na ogół stosunek prowadzących wobec studentów

Jasny przekaz wiedzy z wykorzystaniem zróżnicowanych aktywizujących metod nauczania

Dobre przygotowanie do zajęć prowadzących

Wykorzystywanie metod audio-wizualnych

Występowanie trudności w aktywizowaniu studentów na zajęciach

Zgodność treści zajęć realizowanych na zajęciach z sylabusami

Pozytywne opinie studentów na temat większości hospitowanych

Główne wnioski wypływające z hospitacji:

- Zwrócenie większej uwagi na aktywizację studentów podczas zajęć
- Aktualizacja teczek pracowników dostępnych w bibliotece w materiały, z których korzystają studenci w toku studiowania poszczególnych przedmiotów

liczba wystawionych ocen: 93

**Wyniki ocen
wyrażonych przez
studentów w
ankiecie
ewaluacyjnej**

średnia ocen dla nauczycieli na kierunku: 4,8

inne dane ważne w ocenie Komisji :

2. *najwyższą ocenę 5 wystawiono 26 razy*
3. *75 prowadzonych zajęć oceniono powyżej 4,5*
4. *najniższa ocen uzyskana przez pracownika ISH to 2,75*
5. *tylko 2 pracowników uzyskało średnia ocen poniżej 4 tj. 3,99 i 3,8, pozostali uzyskali oceny powyżej 4*

Wnioski wynikające z ocen studentów; planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

W bieżącym roku akademickim studenci wystawili 93 ocen pracownikom dydaktycznym, co w stosunku do ubiegłego roku akademickiego stanowi niewielki spadek liczby wystawionych ocen. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż znacznie wzrosła liczba studentów wypełniających ankiety oceniające poszczególnych wykładowców. W większości zajęcia oceniali kilkunastu studentów. Zaledwie kilka ocenianych zajęć to wynik ocen dokonanych przez 2 – 3 studentów. Studenci kierunku praca socjalna bardzo wysoko ocenili zajęcia prowadzone przez dydaktyków. Średnia ocena dla nauczycieli na kierunku praca socjalna wyniosła to 4,8 (poprzednim roku 4,46). Jest to bardzo wysoki wynik, biorąc pod uwagę fakt, iż zaledwie 4 wykładowców otrzymało średnie oceny poniżej 4,5, pozostali uzyskali wyniki powyżej 4,5.

Spośród 93 wystawionych ocen, 26 stanowiły oceny 5, zaś 75 to oceny powyżej 4,5. Większość przedmiotów (85) była oceniona powyżej 4. Tylko dwa przedmioty otrzymały ocenę poniżej 3 tj. 2,75 i dotyczy to tylko jednego prowadzącego.

Studenci wystawili również bardzo dobre opinie o prowadzących zajęcia w komentarzach do wypełnianych ankiet.

„Miła atmosfera na zajęciach. Naprawdę sympatyczny prowadzący”

„Wspaniały wykładowca, umiejący przekazać wiedzę, obiektywnie oceniający, pomocny.”

„Ćwiczenia prowadzone były w ciekawy sposób. P. dr starała się poprzez różne narzędzia przekazać nam wiedzę, oceniam bardzo dobrze Taki wspaniałych wykładowców naszej uczelni trzeba więcej.”

„Pani dr była niezwykle dobrze przygotowana na każde zajęcia - merytorycznie i fizycznie, bardzo dużo materiałów pokazywała. Prawdziwy specjalista w tej materii!”

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Obecnie sprawdzanie osiągania efektów kształcenia realizowane jest na poziomie przedmiotów przez poszczególnych wykładowców, uwzględniając matrycę efektów kształcenia, analizę wyników osiąganych przez studentów, metody oceny pracy studenta, oraz na poziomie Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia poprzez analizę wybranych prac dyplomowych oraz sylabusów poszczególnych przedmiotów.

Analizy dokonane przez wykładowców jak i członków Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia pokazały, iż efekty kształcenia są osiągane w toku podejmowanej szeroko zakresowej aktywności dydaktycznej.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia odbyła się również poprzez analizę wybranych prac dyplomowych. Członkowie Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia przeanalizowali wybrane losowo 2 prace każdego z promotorów.

Analiza wybranych prac dyplomowych wykazała:

- Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z kierunkiem studiów
- Tytuły prac dyplomowych powinny ściślej podkreślać związek z pracą socjalną lub organizacją społeczną
- Wnioski w pracach dyplomowych powinny być powiązane z rekomendacjami w

obszarach badawczych

- Strona techniczna prac jest zgodna z wytycznymi pisania prac dyplomowych dla kierunku praca socjalna w PWSliP w Łomży
- Prawdłowo sporządzane rysunki, tabele i wykresy z włściwie skonstruowanymi podpisami

Należy zwrócić uwagę na następujące aspekty

- przypisy
- bibliografia
- interpunkcja
- używanie w tytułach prac dyplomowych zamiast skrótów, pełnego nazewnictwa instytucji

W bieżącym roku akademickim przeprowadzono konsultacje, w sprawie kontroli i ewentualnych korekt przyjętych efektów kształcenia na kierunku praca socjalna, z interesariuszami zewnętrznymi, czyli praktykami pomocy społecznej i pracy socjalnej. Konsultacje przeprowadzoną z Dyrektorem PCPR, Dyrektorem WOPiTU oraz Dyrektorem Młodzieżowego Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej w Goniądzu)

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Sposoby weryfikacji osiągnięcia założonych efektów przedmiotowych – zaliczenia przedmiotów i egzaminów końcowych – są powiązane z metodami i formami kształcenia. Weryfikacja odbywa się na podstawie egzaminów pisemnych bądź ustnych, testów, oceny projektów indywidualnych i zespołowych oraz referatów, a także aktywności na zajęciach. Zarówno treści przedmiotów, metody i formy kształcenia oraz sposoby weryfikacji zawarte są w sylabusach poszczególnych przedmiotów.

Wykładowcy stosują różnorodne formy diagnozy stopnia osiągnięcia przez studentów wiedzy i umiejętności. W zróżnicowany sposób też oceniają wyniki osiągnięte przez studentów. Analizowane oceny końcowe uzyskane przez studentów z poszczególnych przedmiotów pokazały stosowanie zróżnicowanej skali ocen.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

- spotkanie z praktykami w zakresie pracy socjalnej w postaci forum,
- wyjazdy studentów na wizyty studyjne do ośrodków zatrudniających pracowników socjalnych,
- wdrożenie procedury zbierania materiałów do pracy dyplomowej przez studentów w czasie odbywania praktyk studenckich.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

- doskonalenie metod dydaktycznych w ramach wewnętrznych samokształceń
- włączenie w uzasadnionych przypadkach do prac Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia ekspertów i praktyków

Nazwa Instytutu   **Instytut Medyczny**
Nazwa kierunku studiów   **Dietetyka**

Liczba   **12** – semestr zimowy
przeprowadzonych   **5** – semestr letni
hospitacji   **łącznie: 17**

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

1. Stopień realizacji planu hospitacji - **94%**
2. Średnia ocen wystawionych hospitolowanym – **4,96**
3. Średnia frekwencja studentów na hospitolowanych zajęciach – **78%**
4. Zgodność tematów zajęć z sylabusem – we wszystkich przypadkach tematy zajęć były zgodne z sylabusem.
5. Zgodność z założonymi efektami kształcenia - treści realizowane na zajęciach zgodne z założonymi efektami kształcenia.

Wnioski do pracy IKJK w kolejnym roku akademickim:

- Kontynuowanie przyjętego kierunku prac.

liczba wystawionych ocen: 2840 ocen, **98** różnych form edukacyjnych (wykłady, ćwiczenia, seminaria, praktyki zawodowe objęte programem studiów)

**Wyniki ocen
wyrażonych przez
studentów w
ankiecie
ewaluacyjnej**

średnia ocen dla nauczycieli na kierunku: 4,73

inne dane ważne w ocenie Komisji :
Średnia frekwencja studentów oceniających poszczególne formy edukacyjne wyniosła 48,4%, w tym szczególnie niska była frekwencja studentów I roku – 10%. Studenci II roku mieli krytyczne uwagi dotyczące sposobu realizacji praktyk zawodowych w szpitalu.

**Wnioski wynikające z ocen studentów;
planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów**

1. Motywowanie studentów I roku do uzupełniania ankiet oceny jakości kształcenia.
2. Weryfikacja zgodności założonych w dzienniczku praktyk efektów kształcenia ze sposobem realizacji w szpitalu.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

1. Analiza wybranych prac dyplomowych studentów – Dnia 6.10.2016 r. przeprowadzono analizę wybranych prac dyplomowych.
2. Analiza opinii Interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na temat realizowanego na kierunku programu kształcenia.

Wnioski:

1. Zrealizowane prace licencjackie studentów są zgodne z zasadami pisania prac przyjętymi na kierunku.
2. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni wyrazili pozytywną opinię na temat realizowanego na kierunku programu kształcenia.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Dnia 7.10.2016 r. IKJK kierunku Dietetyka przeprowadziła weryfikację dokumentacji efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów realizowanych na kierunku Dietetyka w roku akademickiego 2015/2016. Komisja stwierdziła brak dokumentacji efektów kształcenia z 1 przedmiotu. Z pozostałych przedmiotów wykładowcy zadeklarowali osiągnięcie wszystkich założonych w swoich sylabusach efektów kształcenia. Zastosowane metody i formy były właściwe do oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia i zgodne z założeniami uwzględnionymi w sylabusach na rok akademicki 2015/2016.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

Pozyskanie opinii studentów na temat różnorodności metod i form nauczania, sposobu weryfikacji efektów kształcenia oraz elementów mających wpływ na ocenę końcową, w celu podniesienia jakości kształcenia.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

Inne prace zrealizowane przez IKJK na kierunku Dietetyka:

1. Przeanalizowano sylabusy pod względem zgodności efektów kształcenia z efektami kierunkowymi, doboru tematów zajęć do realizacji celów i założeń przedmiotu, sposobu weryfikacji efektów kształcenia i elementów mających wpływ na ocenę końcową.
2. Ustalono zakres i zasady egzaminu dyplomowego.
3. Zatwierdzono tematy i regulamin prac dyplomowych.
4. Zatwierdzono regulamin zajęć praktycznych.
5. Zaopiniowano arkusz oceny praktyk zawodowych.
6. Przeprowadzono anonimową ankietę wśród studentów na temat różnorodności metod i form nauczania, sposobu weryfikacji efektów kształcenia oraz elementów mających wpływ na ocenę końcową, w celu podniesienia jakości kształcenia.
7. Zatwierdzono program nauczania i efekty kształcenia dla kierunku Dietetyka I stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne) dla cyklu kształcenia 2016-2019.
8. Podjęto Uchwałę Nr 3/2015 IKJK w sprawie zatwierdzenia arkusza oceny studenckiej praktyki zawodowej realizowanej na kierunku Dietetyka.
9. Podjęto Uchwałę Nr 4/2015 IKJK w sprawie zatwierdzenia tematów prac dyplomowych na studiach I stopnia stacjonarnych kierunku Dietetyka.
10. Podjęto Uchwałę Nr 5/2015 IKJK w sprawie zatwierdzenia harmonogramu hospitacji

zajęć dydaktycznych na kierunku Dietetyka w semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016.

11. Podjęto Uchwałę Nr 1/2016 IKJK w sprawie zatwierdzenia harmonogramu hospitacji zajęć dydaktycznych na kierunku Dietetyka w semestrze letnim w roku akademickim 2015/2016.
12. Podjęto Uchwałę Nr 2/2016 IKJK w sprawie zatwierdzenia zmienionego tematu pracy dyplomowej na studiach I stopnia stacjonarnych kierunku Dietetyka.
13. Podjęto Uchwałę Nr 3/2016 IKJK w sprawie zatwierdzenia zestawu pytań egzaminacyjnych na egzamin dyplomowy kierunku Dietetyka w roku akademickim 2015/2016.
14. Podjęto Uchwałę Nr 4/2016 IKJK w sprawie zatwierdzenia programów nauczania i efektów kształcenia dla kierunku Dietetyka I stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne) dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2016/2017.

Wnioski projałnościowe na kolejny rok akademicki:

1. Kontynuowanie przyjętego kierunku prac.
2. Motywowanie studentów do uzupełniania ankiet oceny jakości kształcenia.
3. Weryfikacja zgodności założonych w dzienniczku praktyk efektów kształcenia ze sposobem ich realizacji.

Nazwa Instytutu   **Instytut Medyczny**
Nazwa kierunku studiów   **Fizjoterapia**

Liczba
przeprowadzonych   12- semestr zimowy
hospitacji   11- semestr letni

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

- Średnia ocen wystawionych hospitowanym: semestr zimowy 4,89 semestr letni 4,82
- Średnia frekwencja studentów na hospitowanych zajęciach: 100%
- Zgodność tematów zajęć z sylabusem:
Po przeprowadzonych hospitacjach stwierdza się odpowiednią zgodność realizowanych zajęć z sylabusem przedmiotu.
- Zgodność z założonymi efektami kształcenia:
Treści realizowane na zajęciach były zgodne z założonymi celami i efektami kształcenia.

Wyniki ocen
wyrażonych przez   **liczba wystawionych ocen:**
studentów w   - ze względu na to iż liczba ankietowanych jest różna 3, 4,5,7,8,12,
ankiecie   14,15,19,13,11,10,16 jest problem z obiektywną oceną. Nie można
ewaluacyjnej   sugerować się oceną uzyskaną ze średnią ankiety od 3 studentów do
średniej 19 osób.

średnia ocen dla nauczycieli na kierunku Fizjoterapia:

4,74

inne dane ważne w ocenie Komisji :

- problemem w ocenie Komisji jest znalezienie sposobu aby studenci wypełniali ankiety co pozwoliłoby obiektywnie większością głosów ocenić pracę nauczycieli.

**Wnioski wynikające z ocen studentów;
planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów**

studenci nie zgłaszali problemów co do pracy dydaktycznej nauczycieli, prowadzenia zajęć oraz stosunku prowadzących do studentów

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów).

- Analiza złożonych przez nauczycieli dowodów na realizację efektów kształcenia.
- Członkowie komisji sprawdzili zgodność efektów kształcenia założoną w sylabusie z dokumentacją złożoną po przeprowadzonych zajęciach. Sporządzono protokół z z analizy sposobów weryfikacji efektów kształcenia w semestrze zimowym oraz letnim.
- Analiza opinii interesariuszy na temat realizowanego na kierunku programu kształcenia.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Na dzień 1.10.2016 stwierdzono brak kilkunastu teczek.

- w niektórych formach dokumentacji osiągniętych efektów kształcenia przy odpowiedzi ustnej lub praktycznej studenta stwierdzono brak indywidualnych kart odpowiedzi ustnej/praktycznej
- większość zastosowanych metod i narzędzi oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia (prace pisemne, karty zaliczeń praktycznych i teoretycznych, prezentacje multimedialne) były adekwatne do założonych efektów i specyfiki poszczególnych przedmiotów.
- nikt z prowadzących nie zaproponował zmian w obszarze metod i narzędzi sprawdzania efektów kształcenia w kolejnym roku akademickim.

Inne prace zrealizowane przez IKJK na kierunku Fizjoterapia:

- analiza sposobów weryfikacji efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów semestru zimowego i letniego i ich zgodność z sylabusem
- zatwierdzenie programu kształcenia na kierunku Fizjoterapia 2015/16
- zatwierdzenie arkusza praktyk zawodowych na rok 2015/16
- zatwierdzenie tematów prac dyplomowych

- zatwierdzenie zagadnień egzaminacyjnych do egzaminu dyplomowego
- roczne sprawozdanie z pracy IKJK na kierunku Fizjoterapia
- analiza ankiet studentów.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

przeanalizowanie stopnia zróżnicowania metod i form dydaktycznych stosowanych w procesie kształcenia

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

- zaplanowanie większej ilości spotkań IKJK
- zaplanowanie spotkań IKJK ze studentami w sprawach różnych
  - pozyskanie opinii studentów na temat metod weryfikacji efektów kształcenia
  - zdyscyplinowanie wykładowców do pozostawiania efektów kształcenia po zakończeniu semestru.

Nazwa Instytutu   **Instytut Medyczny**
 Nazwa kierunku studiów   **Kosmetologia**

Liczba   8 – semestr zimowy
przeprowadzonych   3 – semestr letni
hospitacji   łącznie: 11

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

- Stopień realizacji planu hospitacji - 100%
- Średnia ocen wystawionych hospitowanym – 4,85
- Średnia frekwencja studentów na hospitowanych zajęciach – 91,4%
- Zgodność tematów zajęć z sylabusem – we wszystkich przypadkach tematy zajęć były zgodne z sylabusem.
- Zgodność z założonymi efektami kształcenia - treści realizowane na zajęciach zgodne z założonymi efektami kształcenia.

Wnioski do pracy IKJK w kolejnym roku akademickim:

Kontynuowanie przyjętego kierunku prac.

Wyniki ocen   **1. Liczba ocen wystawionych przez studentów:**
wyrażonych   *semestr zimowy: 568*
przez   *semestr letni: 242*
studentów w   **2. Średnia z ocen wystawionych przez studentów:**
ankiecie   *semestr zimowy: 4,78*
ewaluacyjnej   *semestr letni: 4,72*

(średnio za rok 2015/2016: 4,75)

3. Studenci najwyższej oceniali:

- Czy nauczyciel w sposób kulturalny odnosił się do studentów? *semestr letni: 4,88*

semestr zimowy: 4,80

- Czy nauczyciel był przygotowany do zajęć?

semestr letni: 4,82

semestr zimowy: 4,80

4. Studenci ocenili najniżej, ale mimo wszystko ponad dobrze

semestr letni: 4,67

- Czy nauczyciel przekazywał wiedzę w sposób zrozumiały?

semestr zimowy: 4,57

- Czy nauczyciel obiektywnie oceniał studentów?

5. Maksymalne i minimalne oceny:

W semestrze zimowym rozpiętość wystawionych przez studentów ocen wahała się od 5,00 do 3,7, przy czym ocena poniżej 4,00 pojawiła się tylko 5 razy w ankiecie studenckiej (3 razy przy pytaniu: Czy nauczyciel przekazywał wiedzę w sposób zrozumiały? i dwa razy przy pytaniu: Czy nauczyciel obiektywnie oceniał studentów?).

W semestrze letnim rozpiętość wystawionych ocen wahała się od 5,00 do 1,00, przy czym ocena niedostateczna pojawiła się tylko raz (została wystawiona przez jednego studenta, jednemu wykładowcy, w odpowiedzi na pytanie: Czy nauczyciel obiektywnie oceniał studentów?).

Wnioski wynikające z ocen studentów;

planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

Semestr zimowy roku akademickiego 2015/2016

Wykładowcy kierunku Kosmetologia oceniani są przez studentów na poziomie ponad dobrym (średnia **4,78**).

Oceny **5,00** stanowiły aż **45%** średnich ocen wystawionych wykładowcom.

Zaledwie **1,4%** wystawionych ocen stanowiły oceny poniżej **4,00**.

Aktywność studentów w wypełnianiu ankiety była zdecydowanie większa, niż w roku ubiegłym (w semestrze letnim roku akademickiego 2014/2015 ankietę wypełniło zaledwie **98** studentów, a w semestrze zimowym roku akademickiego 2015/2016: **368**). Większa aktywność studentów wynika prawdopodobnie z faktu skrócenia ankiety i z bardziej zrozumiałego skonstruowania pytań.

Semestr letni roku akademickiego 2015/2016

- Wykładowcy kierunku Kosmetologia oceniani są przez studentów na poziomie ponad dobrym (średnia **4,72**).
- Oceny **5,00** stanowiły aż **48,3%** średnich ocen wystawionych wykładowcom.
- Zaledwie **5%** wystawionych ocen stanowiły oceny poniżej **4,00**.
- Aktywność studentów w wypełnianiu ankiety była zdecydowanie niższa niż, w semestrze zimowym (w semestrze zimowym ankietę wypełniło **568** studentów, a w semestrze letnim roku akademickiego 2015/2016: **242**). Mniejsza aktywność studentów wynika prawdopodobnie z faktu, że studenci, którzy w czerwcu obronili prace licencjackie i ukończyli studia, nie mieli motywacji do wypełnienia ankiet studenckich w bazie USOS).

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Termin składania teczek z dowodami na realizację efektów kształcenia upłynął dnia 30.09.2016 roku, w związku z tym, po tym terminie (07.10.2016) dokonano weryfikacji zawartości złożonych w Dziekanacie teczek i zgodności ich zawartości z treścią poszczególnych sylabusów:

- stwierdzono brak teczek z jednego przedmiotu (wychowanie fizyczne);
- wykładowcy zadeklarowali osiągnięcie wszystkich założonych w swoich sylabusach efektów kształcenia;
- zastosowane metody i narzędzia oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia (prace pisemne, działania praktyczne, odpowiedzi ustne, projekty) były adekwatne do założonych efektów i specyfiki poszczególnych przedmiotów;
- nikt z wykładowców nie zaproponował zmian w obszarze metod i narzędzi sprawdzania efektów kształcenia w kolejnym roku akademickim.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Analiza innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji:

Analiza złożonych przez wykładowców dowodów na realizację efektów kształcenia – stan na dzień 06.10.2016 (sprawdzono zgodność form weryfikacji efektów kształcenia z formami założonymi przez wykładowców w sylabusach, sporządzono sprawozdania podsumowujące semestr zimowy i semestr letni).

Analiza opinii Interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na temat realizowanego na kierunku programu kształcenia.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

Inne prace zrealizowane przez IKJK na kierunku Kosmetologia:

Plan pracy IKJK na kierunku Kosmetologia w roku akademickim 2015/2016 zrealizowano w 100%

Jak w każdym roku akademickim, przeanalizowano sylabusy pod kątem zgodności efektów kształcenia z efektami kierunkowymi.

Dokonano kontrolnej analizy spójności efektów kształcenia realizowanych w ramach Kształcenia Zawodowego z matrycą do programu realizowanego na kierunku Kosmetologia w roku akademickim 2015/2016.

Prowadzono okresową kontrolę jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Pozyskano opinię interesariusza zewnętrznego (PROMEDPOL Sp. Z.O.O. Poradnia Dermatologiczna, ul. Woj. Polskiego 59 18-400 Łomża) na temat programu kształcenia realizowanego na kierunku Kosmetologia.

Pozyskano opinie interesariuszy wewnętrznych (studentów i wykładowców) na temat programu kształcenia realizowanego na kierunku Kosmetologia.

Dokonano przeglądu literatury zgromadzonej w zasobach biblioteki dla kierunku

Kosmetologia oraz rozesłano drogą mailową informację do studentów i wykładowców o konieczności zgłaszania potrzeb w tym zakresie.

W październiku 2015 roku zatwierdzono Uchwałą nr 4/2015 treść kart tematycznych prac licencjackich zaplanowanych do realizacji w roku akademickim 2015/2016.

Pozytywnie zaopiniowano Arkusz Oceny Praktyk Zawodowych na kierunku Kosmetologia, podejmując w tej sprawie stosowna Uchwałą nr 5/2015

Uchwałą nr 1/2016 zatwierdzono tematy prac licencjackich dla kierunku Kosmetologia w języku angielskim.

Dokonano analizy wyników ankiet studenckich.

Dokonano szczegółowej analizy przyczyn niskiego zainteresowania studentów wypełnianiem ankiet studenckich (przeгляд pytań zawartych w w/w ankiecie, rozmowy ze studentami).

Dokonano przeglądu dokumentacji potwierdzającej współpracę kierunku Kosmetologia ze środowiskiem zewnętrznym w latach 2012-2015 i sporządzono sprawozdanie do przedłożenia Przewodniczącej UR ds. JK PWSiP w Łomży.

Zatwierdzono Uchwałą nr 2/2016 zagadnienia do egzaminu dyplomowego 2015/2016 na kierunku Kosmetologia.

Podjęto Uchwałą nr 3/2016, w sprawie zatwierdzenia programów nauczania i efektów kształcenia dla kierunku Kosmetologia I stopnia, rozpoczynającego kształcenie od roku akademickiego 2016/2017

Wnioski pro jakościowe na kolejny rok akademicki:

Kontynuowanie przyjętego kierunku prac.

Nazwa Instytutu   **Instytut Medyczny**
 Nazwa kierunku studiów   **Pielęgniarstwo**

Liczba   SEMESTR ZIMOWY- **15 w planie 19 hospitacji**
przeprowadzonych   SEMESTR LETNI- **9 w planie 14 hospitacji**
hospitacji   **Razem-24 w planie 33 hospitacje**

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

- Stopień realizacji planu hospitacji: **72,73%** w tym:
 semestr zimowy:**78,95%**
 semestr letni:**64,29%**
  - Średnia ocen wystawionych hospitowanym : w semestrze zimowym:**4,91**
 w semestrze letnim: **4,82**
  - Średnia frekwencja studentów na hospitowanych zajęciach – **93,2%**
  - Zgodność tematów zajęć z sylabusem – we wszystkich przypadkach tematy zajęć były zgodne z obowiązującym sylabusem
  - Zgodność z założonymi efektami kształcenia - treści realizowane podczas zajęć dydaktycznych zgodne z założonymi efektami kształcenia zawartymi w standardzie kształcenia
  - Zajęcia praktyczne prowadzone z godnie z założonymi efektami kształcenia , efekty w kategorii umiejętności i kompetencji społecznych na bieżąco dokumentowane w dzienniczku kształcenia praktycznego studenta zarówno podczas trwania zajęć praktycznych jak również praktyk zawodowych.

Wnioski do pracy IKJK w kolejnym roku akademickim:

Kontynuowanie przyjętego kierunku prac zgodnie z planem pracy IKJK.

Wyniki ocen wyrażonych przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej

liczba wystawionych ocen:

- Zdecydowana większość studentów ocenia dobrze i bardzo dobrze prowadzących zajęcia dydaktyczne stawiając ocenę wyższą niż 4,5
- W jednostkowych przypadkach oceny były na poziomie dostatecznym- mała liczba ocen
- Studenci podobnie jak w ubiegłym roku akademickim krytycznie odnosili się do niektórych form dydaktycznych: samokształcenie, praktyki zawodowe- za dużą liczbą godzin.

średnia ocen dla nauczycieli na kierunku: 4,56

Wnioski wynikające z ocen studentów;

planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

Na spotkaniu IKJK w dniu 6-06-2016r poddano dyskusji oceny z semestru letniego uwzględniając małą aktywność studentów w wypełnianiu Ankiety ewaluacyjnej. Wyłoniono następujący wniosek:

1. Nie można jednoznacznie wysunąć konstruktywnych wniosków z uwagi na małą liczbę wypełnionych ankiet oceniających poszczególnych prowadzących, utrudnia to również ocenę programową oraz sposób prowadzenia zajęć i oczekiwania studentów

W odniesieniu do minionego roku akademickiego 2015/2016:

1. W stosunku do ubiegłego roku zaobserwowano niewielki wzrost liczby wypełniających ankietę, zasadnym jest w dalszym ciągu podejmowanie działań promujących Ankiety Ewaluacyjną wśród studentów, uświadamiając jej rolę dla funkcjonowania PWSliP zapewniając studentów o całkowitej anonimowości oraz bezpieczeństwie brania udziału w badaniu.
2. Studenci kierunku Pielęgniarstwo mieli zastrzeżenia do zbyt dużej liczby godzin samokształcenia i praktyk zawodowych, które ich zdaniem nie są najlepszą formą procesu kształcenia.

(Praktyki zawodowe, samokształcenie na kierunku Pielęgniarstwo w 100% reguluje standard kształcenia)

Asystenci z niskimi ocenami zostali poinformowani i zobligowani do poprawy w kategorii jakość kształcenia, we wszystkich przypadkach przeprowadzono hospitacje kontrolne, które wykazały poprawę jakości kształcenia.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Analiza innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji:

- Analiza złożonych przez wykładowców dowodów na realizację efektów kształcenia – stan na dzień 30.09.2016 (sprawdzano zgodność form weryfikacji efektów kształcenia z formami założonymi przez wykładowców w sylabusach, sporządzono sprawozdania dla poszczególnych roczników podsumowujące semestr zimowy i semestr letni).
- Analiza opinii Interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na temat realizowanego na kierunku programu kształcenia.
- Analiza wyników egzaminu dyplomowego na kierunku pielęgniarstwo studia magisterskie i licencjackie.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

1. Przeanalizowano sylabusy pod kątem zgodności efektów kształcenia z efektami kierunkowymi odniesieniu do standardu kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.
2. Ustalono zasady dotyczące przeprowadzenia egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia, kierunek Pielęgniarstwo, na rok akademicki 2015/2016.
3. Pozyskano opinie interesariuszy zewnętrznych na temat programu kształcenia realizowanego na kierunku Pielęgniarstwo.
4. Pozyskano opinie interesariuszy wewnętrznych (studentów i wykładowców) na temat programu kształcenia realizowanego na kierunku Pielęgniarstwo.
5. Podjęto Uchwałę IKJK w sprawie zatwierdzenia zasady przebiegu egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia kierunek Pielęgniarstwo rok akademicki 2015/2016
6. Podjęto uchwałę w sprawie zatwierdzenia zagadnień do egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia kierunek Pielęgniarstwo rok akademicki 2015/2016
7. Podjęto uchwałę w sprawie zatwierdzenia zasad przebiegu egzaminu dyplomowego na studiach II stopnia kierunek Pielęgniarstwo rok akademicki 2015/2016
8. Podjęto uchwałę w sprawie zatwierdzenia zagadnień problemowych do egzaminu dyplomowego na studiach II stopnia kierunek Pielęgniarstwo rok akademicki 2015/2016

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

1. Kontynuowanie przyjętego kierunku prac zgodnie z przyjętym planem na rok akademicki 2016/2017
2. Przeanalizowanie stopnia zróżnicowania metod i form dydaktycznych stosowanych w procesie kształcenia oraz zasadności ich wykorzystania w procesie kształcenia.
3. Dokonanie analizy dostępności dla studenta pracowników naukowo-dydaktycznych i niebędących nauczycielami akademickimi.
4. Dokonanie szczegółowych analiz sylabusów, uwzględniając adekwatność doboru metod, środków dydaktycznych, literatury w odniesieniu do księgozbioru w uczelni, określenie wymagań wstępnych, nakładu pracy własnej studenta, punkty ECTS, odniesienie efektów przedmiotowych (modułowych) do kierunkowych, adekwatność metod oceny.
5. Dokonanie kontroli pięciu losowo wybranych prac licencjackich i magisterskich pod względem merytorycznym i metodologicznym.

Nazwa Instytutu   **Instytut Wychowania Fizycznego**
Nazwa kierunku studiów   **Wychowanie Fizyczne**

Liczba
przeprowadzonych 14
hospitacji

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

1. *Zmodyfikowanie nauczania przedmiotów* praktycznych i teoretycznych na rzecz prowadzenia zajęć w formie grupowej.
2. Wprowadzenie w ramach przedmiotu seminarium dyplomowe bardziej rygorystycznych terminów związanych z wyborem promotora, składania poszczególnych części pracy i obron.
3. Weryfikacja treści kształcenia pod kątem lepszego praktycznego przygotowania do wykonywanego zawodu. Niestety, nie udało się sprecyzować bezpośrednich wytycznych na przyszłość, jednak sytuacja będzie monitorowana w przyszłych latach akademickich.
4. Włączenie studentów do aktywnego udziału w konferencjach i letnich szkołach w kraju i zagranicą.

Wyniki ocen

wyrażonych przez   liczba wystawionych ocen: 10.....
studentów w   średnia ocen dla nauczycieli na kierunku ...4,559 .....

ankiecie   Inne dane ważne w ocenie Komisji

ewaluacyjnej

Wnioski wynikające z ocen studentów;

planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

1. Zapewnienia obsady przedmiotów przez odpowiednio dobraną pod względem specjalności kadrę naukowo-dydaktyczną.
2. Doposażenie sal w przyrządy do prowadzenia przedmiotów praktycznych (siłownia, sala fitness).
3. Doboru placówek szkolnych do prowadzenia praktyk pedagogicznych.
4. Zapewnienie większej liczby specjalizacji do wyboru.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Odbyły się dwa spotkania Dyrekcji Instytutu Wychowania Fizycznego PWSiP w Łomży z przedstawicielami pracowników i studentów studiów stacjonarnych. Spotkania miały na celu zweryfikowanie nauczanych treści kształcenia z oczekiwaniami studentów. Studenci poruszyli następujące kwestie:

- liczby godzin zajęć praktycznych,
- braku możliwości weryfikowania swoich umiejętności pedagogicznych z wybranych sportów w pracy z dziećmi i młodzieżą.

Dyrekcja podjęła stosowne działania w powyższych kwestiach:

- zwiększono możliwość wyboru specjalizacji sportowych (150 godzin).

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

1. Na podstawie przeprowadzonych recenzji wybranych prac dyplomowych stwierdzono, że są one przygotowane zgodnie ze stawianymi wymogami. Zarówno struktura pracy, podział na poszczególne rozdziały jak i metodologia prowadzonych badań, analiza wyników oraz wnioski końcowe wskazują na dobre opanowanie efektów kształcenia przez studentów.
2. Podobną sytuację odnotowano w zakresie opanowania efektów kształcenia przy organizacji przez studentów imprez rekreacyjno-sportowych.
3. Zweryfikowano zgodność zakładanych efektów kształcenia z profilem kierunku.
4. Do podobnych wniosków i spostrzeżeń doszła Polska Komisja Akredytacyjna.

Nazwa Instytutu   **Instytut Informatyki i Automatyki**
Nazwa kierunku studiów   **Automatyka i robotyka**

Liczba

przeprowadzonych 6
hospitacji

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

W roku akademicki 2015/16 przeprowadzono 6 hospitacji zajęć. Cztery dotyczyły pracowników zatrudnionych na umowę o pracę i dwie prowadzących zajęcia na zlecenie. Wszystkie hospitowane osoby miały duże lub bardzo duże doświadczenie dydaktyczne.

Wszystkie hospitowane zajęcia oceniono pozytywnie. Zajęcia odbywały się zgodnie z planem zajęć, a treści zajęć odpowiadały tematyce zawartej w kartach przedmiotów. Prowadzący byli przygotowani do zajęć. Podczas zajęć używali fachowej terminologii. Mówili spokojnym głosem jasno formułując zdania. Zajęcia prowadzone w dobrym tempie dostosowanym do możliwości odbioru przez studentów. Prowadzący zwracali uwagę na zrozumienie przez studentów przedstawianych zagadnień.

Do elementów wymagających uwagi, a zauważonych podczas wizytacji należy zaliczyć:

- brak punktualności przychodzenia na zajęcia przez studentów,
- zbyt małe zaangażowanie przez studentów w osiągnięciu efektów kształcenia poszczególnych przedmiotów.

Wszyscy prowadzący zajęcia również zauważali te problemy i wykazywali działania we własnym zakresie w celu zmniejszenia lub usunięcia tych niepożądanych zjawisk.

Pewną regułą dotyczącą zaangażowania studentów w osiągnięciu efektów kształcenia jest to, że studenci wyższych lat i przedmiotów praktycznych bardziej bezpośrednio związanych ze studiowanym kierunkiem studiów wykazują się wyraźnie większą chęcią oraz samodzielnością w osiągnięciu przedmiotowych efektów kształcenia.

Zauważano to już wcześniej i dyskutowano na zebraniach z pracownikami. Pracownicy wskazywali własne działania odnoszące się do zmniejszania tych niepokojących zjawisk. Podkreślano również wsparcie ze strony kierownictwa w tej kwestii.

Drugim wnioskiem jest modyfikacja w przyszłości programu kształcenia w kierunku zwiększenia w miarę możliwości kierunkowych zajęć praktycznych.

Wyniki ocen wyrażonych przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej	liczba wystawionych ocen: 7124
	średnia ocen dla nauczycieli na kierunku: 4.655 (w skali ocen od 1 do 5)
	Inne dane ważne w ocenie Komisji
	maksymalna średnia ocen dla nauczyciela na kierunku: 5,0 minimalna średnia ocen dla nauczyciela na kierunku: 3,17

Wnioski wynikające z ocen studentów;

planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

Studenci w swoich anonimowych ankietach bardzo wysoko ocenili prowadzących zajęcia. Świadczy o tym średnia ocena wynosząca 4.655. Najlepszą ocenę 5 uzyskało aż 21 nauczycieli, a 98 ocen wynosiło od 4 do 5 (prawie wszyscy). Niewielu nauczycieli oceniono wyraźnie niżej od średniej oceny, a jedynie tylko sześciu oceniono poniżej 4.0. Największą grupę stanowią nauczyciele ocenieni przez studentów bardzo blisko wysokiej średniej. W przypadku każdej oceny wystawianej przez studentów każdemu prowadzącemu było niewielkie zróżnicowanie ocen ramach 13 punktów, na które wypowiedzieli się studenci w stosunku do średniej oceny nauczyciela.

O skuteczności podejmowanych działań świadczy to, że średnia ocena nauczycieli znacznie wzrosła z 4.02 aż do 4.655.

W przypadkach ocen najniższych podejmowano już działania mające na celu polepszenie ocen, między innymi poprzez rozmowy z nauczycielami w celu wyjaśnienia przyczyn.

Tak wysokie oceny nauczycieli przez studentów wymaga uznania. Należy jednak podjąć działania utrzymania takich ocen, a nawet ich polepszenia. Należy pomyśleć o możliwych do wprowadzenia metodach motywacyjnych z jednej strony oraz wsparcia nauczycieli umożliwiających wprowadzenie większej różnorodności metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów kształcenia.

Najczęściej prowadzącego ocenia tylko kilku studentów. Można założyć (choć nie jako pewnik) studenci zadowoleni z pracy nauczyciela akademickiego nie biorą w większości przypadków udziału w ocenie. Przy takim udziale studentów ocen nie można traktować jako miarodajne ale wyłącznie jako pewne wskazanie.

Należy podjąć działania zachęcające studentów do zwiększenia ich udziału w ocenie pracowników.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Stopień osiągania efektów kształcenia ocenia się dość dobrze.

Pewien niepokój budzi stosunkowo duże trudności w zaliczeniu niektórych przedmiotów z początkowych semestrów studiów oraz przedmiotów uważanych przez studentów jako trudne do zaliczenia na kierunku.

W pierwszym przypadku największy wpływ ma niewystarczające przygotowanie ze szkoły średniej oraz ze stosunkowo niskiego poziomu kandydatów. Prowadzone ostatnich latach działania w postaci zajęć wyrównawczych polepszyły sytuację ale w sposób niewystarczający

i wymaga dalszych zabiegów. Zdobyta już w pewnym sensie renoma Uczelni, a w tym kierunku AiR powoduje napływ coraz lepszych kandydatów.

Należy podjąć działania promocyjne kierunku oraz bardziej wspierać najzdolniejszych studentów w celu indywidualizacji studiów oraz rozwijania ich zainteresowań (miedzy innymi w kole naukowym). Uwaga ta dotyczy również wspierania potencjalnych kandydatów. Jedno z zebrań Instytutu dotyczyło właśnie między innymi tych zagadnień.

W ramach tych działań zaangażowano studentów do pomocy przy organizacji międzynarodowej konferencji DTI2016 organizowanej przez IiiA. Dwoje studentów prezentowało wykonaną pracę, która została dołączona jako rozdział w opublikowanej monografii.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Członkowie komisji w sposób ciągły nadzorowali proces dyplomowania, a w tym jakość tematów prac dyplomowych i ich dostosowanie do kierunku i poziomu studiów, sposób ich wykonywania, oceny prac oraz przebiegu egzaminu dyplomowego.

Wszystkie prace odpowiadały studiom inżynierskim pierwszego stopnia na kierunku automatyka i robotyka. W każdym przypadku nieodzownym elementem pracy dyplomowej był projekt inżynierski.

Studenci mieli możliwości doboru promotora oraz dostosowania tematów pracy dyplomowych do ich zainteresowań. Prace dyplomowe były wykonywane przez studentów w sposób zróżnicowany. Nie stwierdzono pracy, która nie spełniała by przynajmniej minimalnych wymagań. Wiele tematów dotyczyło praktycznych zagadnień występujących w konkretnych firmach i było realizowanych przy współpracy z nimi.

Niepokoiki zbyt duża liczba studentów przedłużających termin złożenia pracy dyplomowej.

Zauważono, że pewnym niepokojącym zjawiskiem jest czasem zbyt lakoniczne uzasadnienie wystawianych ocen przez promotorów i recenzentów, a w szczególności wyraźnego wskazania najlepszych aspektów pracy oraz jej mankamentów wpływających na oceny.

Innym niepokojącym elementem wymagającym uwagi jest w niektórych przypadkach niedostateczne zwrócenie uwagi na część pracy będącą opisem projektu inżynierskiego odbiegającego od ogólnie przyjętej formy dokumentacji technicznej.

Zauważono też przypadki niewystarczającej analizy i obliczeń projektowych.

Wskazane niepokojące zjawiska w procesie dyplomowania zauważano już wcześniej i podejmowane działania w znaczący sposób polepszyły sytuację. W zasadzie na każdym zebraniu Instytutu IiiA oraz w indywidualnych rozmowach dyskutowano elementy procesu dyplomowania.

W odniesieniu do systemu antyplagiatowego podjęto decyzję, że w przypadku wyraźnego udziału zapożyczeń Dyrektor IiiA upoważni dodatkowego pracownika do zaproponowania wraz z promotorem decyzji dotyczącej dalszego losu takiej pracy. Dotychczas jednak nie była takiego przypadku.

Na wszystkie aspekty procesu dyplomowania, a w tym samodzielność wykonywania pracy oraz terminowość jej wykonania oraz wynikające z tego konsekwencje, zwracano też uwagę studentom podczas seminariów dyplomowych oraz podczas dodatkowych spotkań ze studentami.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski pro jakościowe na przyszły rok akademicki

Do zadań KdSJK IiiA w najbliższym okresie należy zaliczyć:

- działania promocyjne w celu zwiększenia liczby kandydatów oraz ich lepszego przygotowania do kierunku AiR,
- zwiększenie aktywności studentów kierunku AiR oraz wspieranie działań nauczycieli w tym zakresie,
- zachęcanie studentów do zwiększenia ich udziału w ocenie pracowników,
- wspieranie najzdolniejszych studentów w celu indywidualizacji studiów oraz rozwijania ich zainteresowań, w tym aktywizacja działania koła naukowego oraz ich udziału w konkursach,
- dalsze polepszenie procesu dyplomowania, a tym zwiększenie udziału tematów realizowanych we współpracy z firmami, doskonalenie formy opisowej pracy oraz pełniejszego opisu ocen.

Nazwa Instytutu **Instytut Informatyki i Automatyki**

Nazwa kierunku studiów **Informatyka**

Liczba przeprowadzonych hospitacji	8
Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia	
<p>Hospitacji podlegały zajęcia 8 osób. Nie znaleziono uchybień w sposobie prowadzenia zajęć przez hospitowanych pracowników. Są to dydaktycy z dużym doświadczeniem w pracy z młodzieżą, a ich praca charakteryzuje się dużym nakładem własnym. Hospitowani pracownicy są dydaktykami z wieloletnim stażem na i potrafią zainteresować młodzież prowadzonym przedmiotem.</p> <p>Do największych problemów zaobserwowanych podczas hospitacji należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trudność zmobilizowania całej grupy studentów do aktywnego uczestnictwa w zajęciach, • z reguły aktywnie uczestniczą w zajęciach tylko nieliczne, cały czas te same osoby. <p>Planowane i realizowane działania mające na celu poprawę to przede wszystkim omawianie podczas cyklicznych comiesięcznych zebrań pracowników Instytutu Informatyki i Automatyki metod aktywacji studentów, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywna rozmowa prowadzącego zajęcia ze studentami na omawiany temat zajęć, • wspólne szukanie rozwiązań postawionego problemu, • przedstawianie na tablicy / projektorze rozwiązań zaproponowanych przez studentów, • podział studentów na podgrupy i praca w grupach, • zadawanie zadań indywidualnych z koniecznością omówienia rozwiązania, • możliwość samodzielnego wyboru niektórych realizowanych projektów (po uzgodnieniu szczegółów z prowadzącym zajęcia) <p>Duże znaczenie w procesie edukacyjnym ma sposób i forma udostępniania materiałów dydaktycznych studentom oraz mechanizmy wymiany danych ze studentami. Hospitowani pracownicy wykorzystywali do tego celu uczelnianą platformę e-learningową opartą o system moodle. W ramach Instytutu Informatyki i Automatyki wszyscy nauczyciele akademicy są zachęceni do jej wykorzystywania w procesie dydaktycznym.</p> <p>Stosowane były także inne metody elearningowe, np. Oparte o platformę e-learningową firmy Cisco.</p>	

Wyniki ocen wyrażonych przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej	liczba wystawionych ocen: 4436 średnia ocen dla nauczycieli na kierunku: 4,79 inne dane ważne w ocenie Komisji : maksymalna średnia ocen dla nauczyciela na kierunku: 5,0 minimalna średnia ocen dla nauczyciela na kierunku: 4,21 odchylenie standardowe ocen dla nauczycieli na kierunku: 0,23 mediana: 4,84
Wnioski wynikające z ocen studentów; planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów	
<p>Z ocen studentów wynika, że nauczyciele prowadzący zajęcia w roku akademickim 2015/2016 w Instytucie Informatyki i Automatyki zostali ocenieni bardzo dobrze. Średnia ocen dla nauczycieli na kierunku Informatyka wynosi 4,79, o ponad 0,25 więcej niż w poprzednim roku akademickim. Najwyższa średnia ocen uzyskana przez nauczyciela IiA to 5,0, natomiast najniższa to 4,21. Wszystkie oceny pracowników dydaktycznych IiA wyrażone przez studentów w ankiecie ewaluacyjnej różnią się średnio od średniej arytmetycznej uzyskanych ocen (4,79) o 0,23.</p> <p>Połowa nauczycieli może pochwalić się średnią powyżej 4,84.</p> <p>Najniższe cząstkowe oceny nauczycieli dotyczyły obiektywności oceniania przez nauczyciela (3,5), oraz przygotowania nauczyciela do zajęć (3,67).</p> <p>Planowane oraz podjęte działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omówienie na cyklicznych zebraniach pracowników instytutu metod zwiększenia różnorodności metod nauczania stosowanych przez nauczycieli, które będą bardziej angażować studenta w proces dydaktyczny. • Zwrócenie uwagi na wybór określonych metod nauczania, tak, by dobrane metody pomagały studentom lepiej zrozumieć i przyswoić wiedzę. • Planuje się działania zwiększające nacisk na dokładniejsze tłumaczenie oraz zrozumienie oczekiwań studentów wobec nauczyciela. Na początku każdego semestru należy upewnić się, że studenci dobrze zrozumieli wymagania związane z pracą na zajęciach, zaliczeniem przedmiotu i sposobem weryfikacji ich wiedzy. Wpłyne to na odpowiednie przygotowanie studentów do zaliczenia przedmiotu. • Spotkania nauczycieli z przedstawicielami studentów na zebraniach pracowników Instytutu, w celu omówienia problemów i nieprawidłowości zaobserwowanych przez studentów w procesie nauczania. 	
Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)	
<p>Przeanalizowano 6 wybranych prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2015-2016. Wszystkie prace spełniały wymogi pracy dyplomowej, zawierały projekt inżynierski w niektórych wypadkach na bardzo wysokim poziomie. Pozytywnym aspektem zaobserwowanym wśród prac jest powiększająca się ilość prac dyplomowych realizowanych we współpracy z przedsiębiorcami i lokalnymi instytucjami, często zawierających rozwiązania praktycznych problemów i zagadnień. Komisja będzie dążyć do dalszego zwiększania liczby takich prac.</p> <p>Zdiagnozowano problem związany z niewystarczającym przedstawianiem w pracach</p>	

dypłomowych etapu projektowania realizowanych systemów informatycznych. W związku z tym konieczne jest zwrócenie uwagi na etapie tworzenia prac dypłomowych na zwiększenie zakresu wykorzystania narzędzi projektowania systemów informatycznych z użyciem metod inżynierii oprogramowania. Kolejnym zauważonym problemem są niewystarczające metody testowania tworzonych w ramach prac dypłomowych aplikacji, oraz częsty brak sprawdzania bezpieczeństwa zrealizowanych rozwiązań.

Podczas zebrań z pracownikami omówiono konieczność zwrócenia uwagi studentów na te aspekty w czasie spotkań promotorów prac ze studentami oraz podczas zajęć seminarium dypłomowego.

Z analizy ocen otrzymanych w czasie obrony i egzaminu dypłomowego wynika, że studenci z reguły są dobrze przygotowani do obrony pracy, natomiast w dużo mniejszym stopniu do odpowiedzi na pytania z zakresu studiów. Jako metodę zaradczą wprowadzono praktykę opracowania i prezentacji przez studentów tematów pytań z egzaminu w ramach seminarium dypłomowego.

Proponuje się nałożyć pewne ograniczenia, które miałyby na celu rozłożenie pracy studentów przy pisaniu pracy dypłomowej. W tym celu należałoby opracować harmonogram pisania pracy, w ramach którego studenci w miarę zdobywania wiedzy na temat zasad obowiązujących przy pisaniu pracy inżynierskiej, pracowaliby nad kolejnymi etapami tej pracy.

Prowadzący szczególnie powinni zwracać uwagę na poszczególne rozdziały teoretyczne pracy. Po przeanalizowaniu pisanych sukcesywnie przez studentów fragmentów pracy, przedstawialiby na zajęciach mocne i słabe strony tych fragmentów.

Analiza terminowości oddawania prac dypłomowych wskazuje na konieczność zmobilizowania studentów do systematycznej pracy: w szczególności konieczne jest usprawnienie sprawdzania postępów w tworzeniu prac dypłomowych przez promotorów oraz w ramach seminariów dypłomowych.

W ramach oceny efektów kształcenia podjęto kontakty z pracodawcami, przedstawicielami firm i instytucji z Łomży i okolicy, w celu poznania oczekiwań pracodawców w stosunku do naszych studentów. Poniżej wymieniono główne aspekty współpracy Instytutu Informatyki i Automatyki PWSliP w Łomży z firmami, przedsiębiorstwami, instytucjami i stowarzyszeniami koordynowanej przez członka instytutowej KJK, dr inż. Anetę Wiktorzak.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

W ramach weryfikacji efektów kształcenia przeprowadzono analizę części otrzymanych teczek ze zgromadzonymi efektami kształcenia w postaci wyników egzaminów, prac cząstkowych, sprawozdań, projektów i programów. Do rozpoznanych problemów należą:

- Częsty brak przyporządkowania określonych prac studentów do wybranych efektów kształcenia, zdefiniowanych w sylabusach.
- Brak w złożonych materiałach wszystkich prac studentów realizowanych w czasie zajęć.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

Planowane oraz podjęte działania związane z weryfikacją efektów kształcenia są następujące:

- Przypominanie nauczycielom akademickim już na początku semestru o konieczności gromadzenia efektów kształcenia.
- Weryfikacja sylabusów i efektów kształcenia zdefiniowanych dla poszczególnych przedmiotów.

- Precyzyjne zdefiniowanie w sylabusach, jakie efekty kształcenia są weryfikowane przez poszczególne metody oceny pracy studentów.
- Większe usystematyzowanie pracy studentów między zajęciami,
- Zaplanowanie większej aktywności studentów w pozyskiwaniu wiedzy również poza zajęciami.
- Zmobilizowanie studentów do większej aktywności na zajęciach, poprzez pracę w małych grupach, w ramach których studenci rozwiązują zadane problemy, a następnie wymieniają się zdobytymi doświadczeniami i sposobami rozwiązywania problemów.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski projakościowe na przyszły rok akademicki

Do głównych wniosków Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w Instytucie Informatyki i Automatyki w PWSIP należą:

- Zaobserwowano potrzebę większego powiązania, niż ma to miejsce obecnie, zagadnień teoretycznych z praktycznymi, uzmysłowienie studentom, że do realizacji wielu praktycznych projektów informatycznych wymagane są często podstawy teoretyczne, dzięki którym realizowane efekty można uzyskać w sposób prostszy i doskonalszy.
- Do osiągnięcia wymaganych efektów kształcenia niezbędna jest mobilizacja studentów do aktywności, często wymagająca od nauczycieli akademickich podjęcia dodatkowych działań mających na celu zwiększenie zainteresowania studentów realizowanymi w ramach zajęć projektami i zadaniami.
- Dla zapewnienia rozwoju studentów konieczne jest angażowanie studentów do zadań nie związanych bezpośrednio z procesem dydaktycznym, takich jak praca w kole naukowym, uczestnictwo w konkursach i konferencjach naukowych, kontakty z pracodawcami.
- Pozytywnym aspektem jest samodzielnie zgłaszanie przez studentów propozycji praktycznych tematów prac dyplomowych w oparciu o doświadczenia wyniesione z praktyk i staży studenckich w firmach informatycznych. Jednocześnie należy unikać pewnych szablonowych i niemających zastosowań praktycznych tematów prac dyplomowych.
- Studenci lepiej poznają specyfikę rynku pracy, na którym będą musieli sobie poradzić przede wszystkim poprzez ściślejszą współpracę z firmami informatycznymi. Podczas realizacji zadań praktycznych będą mogli uzmysłowić wagę osiągniętych efektów kształcenia. W związku z tym planowane jest rozszerzenie współpracy z firmami, organizowanie spotkań studentów z pracodawcami oraz jak najszerze angażowanie lokalnych firm informatycznych w działalność na uczelni.

Nazwa jednostki   **Studium Języków Obcych**

Liczba przeprowadzonych hospitacji   **Przeprowadzono 2 hospitacje, 2 przeniesiono na rok akademicki 2016/17**

Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji, planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia

Osoby podlegające hospitacji otrzymały ocenę średnią 4,9. Biorąc pod uwagę aspekty ocenia podczas zajęć tj., zgodność realizacji zajęć z programem przedmiotu, organizację

zajęć, wykorzystywanie pomocy dydaktycznych, różnorodność metod i form dydaktycznych, przejrzystość prezentowanego tematu oraz umiejętności w przekazywaniu wiedzy, lektorzy charakteryzowali się pełną zgodnością co do wymaganych punktów. Studenci wykazywali się aktywnością i zainteresowaniem. Planowany jest udział lektorów w warsztatach i konferencjach na temat nowoczesnych kierunków rozwoju i rekomendacji dotyczących nauczania języków obcych na uczelniach wyższych oraz ciekawych rozwiązań pozwalających zwiększyć efektywność nauki języka. Ponadto, spotkania pracowników mają na celu wymianę doświadczeń w sprawie realizacji efektów kształcenia w ramach Studium Języków Obcych oraz sposobów podnoszenia jakości kształcenia.

liczba wystawionych ocen: 267

Wyniki ocen

wyrażonych przez studentów w **średnia ocen dla nauczycieli na kierunku:** 4,7

ankiecie

ewaluacyjnej

inne dane ważne w ocenie Komisji : dziesięć średnich ocen wynosi 5,00, tylko trzy średnie to w granicach 3,50, pozostałe średnie powyżej 4,00

Wnioski wynikające z ocen studentów;

planowane działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia wynikające z opinii studentów

Głównie dwa pytania oceniane były niżej przez studentów, tj.:

- Czy nauczyciel obiektywnie oceniał studentów?
- Czy nauczyciel był przygotowany do zajęć?

Nie były to oceny bardzo niskie, jednak wyróżniające się od pozostałych ocen przypisywanym pozostałym pytaniom, które były oceniane bardzo wysoko. Należy przedyskutować wspólnie, podczas spotkania pracowników SJO powyższy problem oraz zastanowić się nad przyczyną i wspólnie znaleźć rozwiązanie.

Należy zwrócić uwagę na podkreślenie informacji przekazywanej studentom na początku semestru, przy prezentowaniu sylabusów na wymogi związane z oceną przedmiotu.

Ocena stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przyjętych na kierunku (analiza wybranych prac etapowych i dyplomowych, analiza wyników egzaminu dyplomowego oraz innych źródeł informacji przyjętych przez członków Komisji adekwatnie do specyfiki kierunku np. opinii pracodawców, opinii absolwentów)

Po analizie weryfikacji efektów kształcenia u poszczególnych osób, na danych kierunkach kształcenia stwierdza się w pełni realizację założonych efektów kształcenia. Po zmianach dokonanych w poprzednich semestrach, w roku akademickim 2015/16 nie zauważono problemów w realizacji zaplanowanych efektów kształcenia.

Ocena metod weryfikacji efektów kształcenia

Po dokonaniu własnych weryfikacji realizacji efektów kształcenia nie wniesiono uwag co do potrzeby zmian metod weryfikacji efektów kształcenia.

Planowane działania zmierzające do doskonalenia procesu dydaktycznego oraz metod sprawdzania osiągnięcia efektów kształcenia i podniesienia stopnia ich osiągnięcia

Poprzez uczestnictwo pracowników SJO w planowanych warsztatach, organizowanych przy współudziale SJO wraz z organizacją pozauczelnianą, na naszej Uczelni oraz na innych w kraju, wdrażanie nowo poznanych trendów oraz technik podczas procesu dydaktycznego. Ponadto, konieczne jest położenie większego nacisku na świadomość studenta o wymogach dotyczących oceny częściowej i końcowej z przedmiotu.

Ankiety studenckie i rozmowa ze studentami nadal będzie służyła do sprawdzania stopnia osiągania efektów lub ewentualnych zmian jakich należy dokonać w procesie dydaktycznym.

Inne uwagi i wnioski podsumowujące pracę Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz wnioski pro jakościowe na przyszły rok akademicki

Pracownicy Studium Języków Obcych realizują założone efekty kształcenia oraz prowadzą zajęcia zgodnie z treściami zawartymi w sylabusach. Obiektywizm przy wystawianiu ocen będzie elementem nad którym pochylimy się w przyszłym roku akademickim, co niewątpliwie wiąże się z to z rzetelną informacją studenta o wymogach oceny końcowej z lektoratu.

Wnioski

1. Badanie jakości kształcenia w ramach Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia ma charakter zarówno ilościowy (np. wyniki ocen studentów wystawionych w kwestionariuszach ankiet, średnie ocen), jak i jakościowy (ocena zajęć w toku hospitacji, analiza treści sylabusów, analiza tematów i treści prac dyplomowych).
2. We wszystkich Instytutach wysoko oceniono hospitowane zajęcia, a wśród planowanych działań zmierzających do podniesienia ich jakości na jeszcze wyższy poziom wskazano działania aktywizujące studentów i korzystania z szerszego wachlarza pomocy dydaktycznych oraz (w niektórych Instytutach) analizę przyczyn niskiej frekwencji studentów na zajęciach.
3. W ogromnej większości przypadków nauczycieli akademickich oceny wyrażone przez studentów w kwestionariuszach ankiet są bardzo wysokie (powyżej 4).
4. Bardzo zróżnicowana liczba ocen wystawionych przez studentów w badaniach ankietowych oceniających proces dydaktyczny w różnych Instytutach powoduje konieczność zachęcania studentów do udziału w procesie doskonalenia jakości kształcenia.

Zadanie na rok akademicki 206/2017:

- Kontynuacja działań na rzecz rozwoju współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym uczelni w celu doskonalenia procesu dydaktycznego typowego dla studiów realizowanych na profilu praktycznym.
- Doskonalenie organizacji praktyk studenckich oraz weryfikowania efektów kształcenia przypisanych praktykom studenckim.

Łomża, 8 grudnia 2016

pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia
dr hab. Joanna Moczydłowska, prof. PWSliP